

**Od demotywatorów
do wideomemów
na TikToku**

**Instytut Mediów, Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej
Uniwersytetu Gdańskiego**

Seria: **Medi@stery**

Redakcja naukowa:

dr hab. Anna Ryłko-Kurpiewska, prof. UG,
dr hab. Małgorzata Łosiewicz, prof. UG

Wojciech Kułaga

**Od demotywatorów
do wideomemów
na TikToku**

Ewolucja memów internetowych

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2024

Recenzent
dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak, prof. UMCS

Redaktor Wydawnictwa
Elżbieta Michalak-Witkowska

Projekt okładki i stron tytułowych
Filip Sendal

Skład i łamanie
Mariusz Szewczyk

Publikacja sfinansowana w ramach nagrody IX edycji Ogólnopolskiego Konkursu
na Najlepszą Pracę Magisterską z Wiedzy o Komunikacji Społecznej i Mediach
Medi@stery ze środków Miasta Gdańska

© Copyright by Uniwersytet Gdański, 2024
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-654-8

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 14 49

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział I. Rola użytkowników w tworzeniu treści w Internecie	17
1.1. Kultura partycypacji w świetle <i>web 2.0</i>	17
1.2. <i>User-created content</i>	26
Rozdział II. Obraz w ujęciu kultury wizualnej	31
2.1. Geneza kultury wizualnej	32
2.2. Rola obrazu w kulturze wizualnej	34
2.3. Od kultury wizualnej do wielomodalności	35
2.4. Formy kultury wizualnej	37
Rozdział III. Memy internetowe jako obrazkowe reprezentacje rzeczywistości w sieci	41
3.1. Mem jako podstawowa forma przekazywania idei i informacji w Internecie	42
3.2. Gatunki memów w ujęciach Limor Shifman i Marty Wójcickiej	45
3.3. Mem jako zaraźliwy e-znak	49
3.4. Mem jako multimodalny gatunek pamięci zbiorowej	53
3.5. Cechy memów internetowych jako gatunku medialnego	55
Rozdział IV. Inne obrazkowe środki wyrazu w Internecie	59
4.1. Emotikony (ideogramy) i emoji (piktogramy)	59
4.2. GIF-y	62
Rozdział V. Wybrane obrazkowe reprezentacje świata w cyberprzestrzeni	67
5.1. Demotywatory	67
5.2. Vine	70
5.3. TikTok	72
Rozdział VI. Metodologia badań	83
6.1. Problem badawczy oraz cele badań	83
6.2. Schemat badania i założenia badawcze	84
6.3. Opis, dyskusja wyboru i zastosowania metod badawczych	85
6.4. Materiał badawczy i sposób jego doboru	89
6.5. Charakterystyka narzędzia badawczego	90

Spis treści

Rozdział VII. Analiza wybranych memów i wideomemów	95
7.1. Wideomemy	95
7.2. Memy obrazkowe	104
Podsumowanie	113
Zakończenie	123
Podziękowania	127
Bibliografia	129
Netografia	134
Wykaz tabel	137
Wykaz ilustracji	138
Aneks	
Scenariusz analizy multimodalnej memów internetowych	139